

Nota prawna – Europejska Inicjatywa Obywatelska „Mój głos, mój wybór” i kompetencje Unii Europejskiej

I. Tło

Europejska Inicjatywa Obywatelska (EIO) „*Mój głos, mój wybór*” wzywa do ustanowienia **europejskiego mechanizmu finansowania aborcji**, którego celem jest finansowanie dostępu do aborcji dla kobiet, które nie mogą jej uzyskać w swoich krajach ojczystych.

Przykładowo, ta propozycja umożliwiłaby kobiecie mieszkającej we Francji – gdzie aborcja jest zabroniona po 14. tygodniu ciąży, z wyjątkiem nielicznych przypadków – otrzymanie funduszy UE na wyjazd do innego państwa członkowskiego, np. Holandii, w celu poddania się zabiegowi do 24. tygodnia ciąży.

II. Kontekst prawny i instytucjonalny

1. Kompetencje Unii Europejskiej w zakresie zdrowia i rodziny

Zgodnie z **Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)** kompetencje UE w dziedzinie **zdrowia publicznego i polityki rodzinnej** mają **charakter wspierający i koordynujący**, a nie legislacyjny lub harmonizujący.

- **Artykuł 6 TFUE** – Unia może podejmować działania mające na celu wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań Państw Członkowskich.

● **Artykuł 168 TFUE** – Unia uzupełnia polityki krajowe w celu poprawy zdrowia publicznego, ale „organizacja i świadczenie usług zdrowotnych i opieki medycznej pozostają w gestii Państw Członkowskich”.

W związku z tym **polityka aborcyjna pozostaje wyłączną kompetencją państw członkowskich**. UE nie może finansować, uchylać przepisów ani tworzyć mechanizmów, które **omijałyby przepisy krajowe** lub **wpływałyby na wybory moralne i etyczne zastrzeżone dla suwerenności narodowej**.

Utworzenie unijnego funduszu na rzecz aborcji oznaczałoby **pośrednią harmonizację** krajowych polityk zdrowotnych i bioetycznych, co jest sprzeczne z **zasadą pomocniczości** zapisaną w **art. 5 ust. 3 TUE**.

2. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – artykuł 33

Artykuł 33 Karty określa prawa związane z **życiem rodzinnym i zawodowym**:

„1. Rodzina korzysta z ochrony prawnej, ekonomicznej i socjalnej.

2. W celu pogodzenia życia rodzinnego z zawodowym każdy ma prawo do ochrony przed zwolnieniem z pracy z przyczyn związanych z macierzyństwem oraz prawo do płatnego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego po urodzeniu lub przysposobieniu dziecka”.

W artykule tym podkreślono wagę **ochrony życia rodzinnego i macierzyństwa**, a nie propagowania lub ułatwiania aborcji.

Dyrektywy UE wdrażające artykuł 33 (np. dyrektywa (UE) 2019/1158 w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów) wyraźnie odwołują się do „**najlepszego interesu dziecka**” jako zasady przewodniej.

W związku z tym **przekierowanie środków UE na finansowanie aborcji byłoby sprzeczne z duchem i ramami prawnymi Artykułu 33**, który uznaje macierzyństwo i rodzinę za wartości zasługujące na ochronę, a nie na eliminację.

3. Wykorzystanie europejskich funduszy publicznych

Historycznie UE finansowała **setki programów** promujących **spójność rodzinną, integrację społeczną i wsparcie dla matek znajdujących się w trudnej sytuacji**.

Przykład: projekt finansowany przez UE we Włoszech wspierał odizolowane rodziny wiejskie, które z trudem wychowywały dzieci, pomagając im odzyskać stabilność ekonomiczną i emocjonalną. Niektórzy uczestnicy zdecydowali się nawet na posiadanie kolejnych dzieci właśnie dzięki temu wsparciu.

Takie programy są zgodne z celami artykułu 33 i **celami spójności społecznej Unii** (artykuły 151 i 174 TFUE).

Jednak ostatnie tendencje w finansowaniu przesunęły się w stronę **projektów o podłożu ideologicznym**, w tym tych wprowadzających **teorię płci** lub **promujących aborcję**, podczas gdy programy bezpośrednio wspierające macierzyństwo zostały przerwane.

Rodzi to uzasadnione obawy dotyczące **proporcjonalności i właściwego wykorzystania pieniędzy podatników UE**, biorąc pod uwagę fakt, że **zdecydowana większość obywateli Europy oczekuje, że środki UE będą służyły wspieraniu życia, rodziny i dobrobytu społecznego**, a nie finansowaniu procedur budzących moralne podziały.

III. Rozważania etyczne i społeczne

1. Zaprzeczanie cierpieniu kobiet

Według sondażu IFOP (2020) **92% kobiet** twierdzi, że aborcja „pozostawia bolesne ślady”. Ujmowanie aborcji jako „prawa” lub „wyboru” pomija tę psychologiczną i emocjonalną rzeczywistość, a inicjatywy takie jak „*Mój głos, mój wybór*” stwarzają ryzyko instrumentalnego traktowania cierpienia kobiet w celach ideologicznych.

2. Podwójne zaprzeczenie

Inicjatywa ta stanowi **podwójne zaprzeczenie**:

- Zaprzeczanie **cierpieniu kobiet** poprzez sprowadzenie aborcji do politycznego hasła.
- Zaprzeczanie **istnieniu nienarodzonego dziecka**, wymazywanie moralnego i ludzkiego wymiaru ochrony życia.

Ta podwójna negacja pogłębia rany emocjonalne związane z aborcją i podważa autentyczne **prawa kobiet**, do których powinno należeć **prawo do wsparcia w macierzyństwie**.

IV. Wnioski i ocena prawna

Proponowany mechanizm finansowania w ramach inicjatywy „*Mój głos, mój wybór*” jest **niezgodny z ramami prawnymi Unii Europejskiej** z następujących powodów:

1. **Brak kompetencji:** UE nie ma uprawnień prawnych do tworzenia ani finansowania mechanizmów ułatwiających aborcję poza granicami kraju (artykuły 6, 168 TFUE).
2. **Naruszenie zasady pomocniczości:** Inicjatywa pomija kompetencje krajowe w zakresie zdrowia, rodziny i moralności.
3. **Sprzeczność z Kartą UE:** Artykuł 33 chroni macierzyństwo i życie rodzinne; działania UE powinny wspierać, a nie podważać te zasady.
4. **Nadużycie funduszy publicznych:** Pieniądze podatników UE powinny być przeznaczane przede wszystkim na programy wzmacniające rodziny, chroniące kobiety w trudnej sytuacji i promujące dobro dzieci.
5. **Niespójność etyczna:** Inicjatywa ta podważa prawdziwe prawa człowieka i solidarność społeczną, negując cierpienie kobiet i godność nienarodzonego życia.

Zalecenie

Komisja Europejska i Kolegium Komisarzy powinny **odrzuć europejską inicjatywę obywatelską „Mój głos, mój wybór”** jako **pozbawioną podstaw prawnych i etycznych, sprzeczną z podstawowymi wartościami UE**.

Zamiast tego powinny rozważyć nowe inicjatywy i programy finansowania na mocy **artykułu 33 Karty**, aby było:

- promowanie **ochrony macierzyństwa**,
- wsparcie dla **osób wrażliwych** i
- wzmocnienie **socjalnej i ekonomicznej ochrony rodziny** w całej Europie.

Taka reorientacja dostosowałaby działania UE zarówno do jej **kompetencji prawnych**, jak i **odpowiedzialności moralnej** wobec kobiet, dzieci i rodziny.